
Svenska som andraspråk och litteratur

— Studentexamensprovet —

Introduktion

Nyckelord för provet:

- förståelse
- kommunikation.

3 olika delar: hörförståelse, läskompetens, skrivkompetens.

Alla delarna skrivs vid ett tillfälle under 6 timmar.

Poäng

- hörförståelse: 50 p.
- läskompetens: 50 p.
- skrivkompetens: 129 p.
- sammanlagt: 229 p.

L	E	M	C	B	A
200-194	185-175	171-158	156-142	133-122	105-97

Hur provet ser ut

SV – Svenska som andraspråk och litteratur

10.3.2020

Provet delar

Provet består av tre delar: hörförståelse, läskompetens och skrivkompetens.

I provdelen för hörförståelse finns tre uppgifter. I den första uppgiften ska du lyssna på en ljudinspelning och besvara frågor. I den andra och tredje uppgiften ska du se ett videoklipp och besvara frågor. I delen för läskompetens finns öppna frågor som du ska besvara utifrån en text. I delen för skrivkompetens finns en kort och en lång skrivuppgift.

Att utföra uppgifterna

Du kan utföra uppgifterna i den ordning du vill. Vi rekommenderar ändå att du börjar med provdelen för hörförståelse. Det är bra att reservera sammanlagt ungefär en timme för alla uppgifter i hörförståelsedelen. Läs noggrant igenom anvisningarna för varje uppgift och följ dem. Du kan ändra dina svar när som helst under provets gång.

Lycka till med provet!

Innehåll

Del I: Hörförståelse

1. Kvinnors rätt till utbildning		16 p.
2. Vad är bildning?	Material	13 p.
3. Världens bästa skola!	Material	21 p.

Del II: Läskompetens

4. Receptet på en nobelpristagare	Material	50 p.

Del III: Skrivkompetens

5. Kort skrivuppgift: Stressigt i skolan?	Material	30 p.
6. Uppsats		99 p.

Provet sammanlagt		229 p.
--------------------------	--	---------------

Några viktiga saker för alla delarna:

- Det centrala är kommunikationen, begripligheten, att budskapet går fram.
- Utgångspunkten är att klara sig i det dagliga livet, att förstå och reagera.

- Undvik att plagiera, i alla deluppgifter.
  - Kopiera inte från materialet, använd inte citat – omformulera!

Del 1: Hörförståelse

- Tid: ca 1 timme.
- Materialet kan vara ljudspår eller videor.
- Ibland får du bara ta del av materialet en gång som helhet och en gång i delar. Ibland kan du lyssna/titta hur många gånger du vill. Var uppmärksam på detta!
- Kan vara flerval och egna svar.

Del 1: Hörförståelse

1. Varför är det viktigt att förstå sig på ekonomi?		14 p.
2. Barnfattigdom i Sverige (video)	Material	19 p.
3. Stads kärnan som handelsplats (video)	Material	17 p.

- Arbetsgång:
  - Läs igenom frågorna, se till så att du förstår dem.
  - Lyssna/titta igenom hela materialet – gör anteckningar.
  - Lyssna/titta på de kortare delarna och besvara frågorna.

Ett idealt svar: tydligt och klart.

 05:05 Lyssna på intervjun.
1 lyssningsgång kvar.

***

1.1 Vilket alternativ motsvarar programledarens budskap i inledningen? **2 p.**

- Medierna styr de ekonomiska frågorna.
- Ekonomin har stort inflytande på samhället.
- Pengar ger makt och ändrar vår världssyn.

 00:25 Lyssna på avsnitt 1.1.
1 lyssningsgång kvar.

***

1.2 Vad handlar Johannes Kananens kurs i ekonomisk teori om? **5 p.**

 01:26 Lyssna på avsnitt 1.2.
1 lyssningsgång kvar.

Fallgropar och vanliga problem

- Att ta upp onödiga detaljer.
- Att svaret är svårt att förstå.
- Att innehållet är kopierat.
- Se till så att hörlurarna fungerar och var beredd om du bara får lyssna/titta en gång.

Tips

- Använd tips från andra språk som du läser (finska, engelska).
- Öva att lyssna på poddar och ljudböcker, se på nyheter på svenska etc.
  - Gärna både finlandssvenska och svenska.

Exempel

Provet omfattar uppgifter i hörförståelse. Det går inte att stoppa uppspelningen av uppgifterna och inte heller att lyssna på dem på nytt.

▶ Testa hörbarheten

Du kan justera ljudvolymen uppe i högra hörnet av rutan.

1. Kvinnors rätt till utbildning 16 p.

I uppgiften får du höra en intervju där Pia Österman berättar om hur kvinnor gradvis fått möjligheten att studera vid Helsingfors universitet. Du får höra programmet två gånger, först i sin helhet och därefter i kortare stycken. Besvara frågorna 1.1., 1.3. och 1.4. genom att välja det alternativ som passar bäst, och frågorna 1.2. och 1.5. med egna ord.

***

▶ 03:58

Lyssna på radioprogrammet.
1 lyssningsgång kvar.

***

Nycklar MO5, kapitel 12, avsnitt Hörförståelse

NYCKLAR MO5
(GLP2021)

1.1. Vad fick kvinnor tidigare inte göra vid universitetet? 2 p.

- Kvinnor fick inte bestämma hur de skulle klä sig.
- Kvinnor fick inte ifrågasätta professorernas åsikter.
- Kvinnor fick inte delta i alla föreläsningar.

▶ 01:00

Lyssna på avsnitt 1.1.
1 lyssningsgång kvar.

***

Besvara fråga 1.2. med egna ord och fullständiga meningar på svenska. Den rekommenderade längden på svaret är cirka 100–350 tecken exklusive mellanslag och radbyten. Provsystemet räknar automatiskt teckenantalet och begränsar inte längden på svaret.

1.2. Vilka möjligheter skapade de kvinnliga pionjärerna för andra kvinnor? Nämn tre saker. 5 p.

▶ 00:42

Lyssna på avsnitt 1.2.
1 lyssningsgång kvar.

Bedömning

Det som bedöms är din förmåga att **förstå talad svenska** och din förmåga att kunna **ge uttryck för** denna förståelse.

- Uppgifter som består av flervalsfrågor bedöms med 0–2 poäng per svar. Du får helt enkelt 0 poäng om du väljer fel alternativ och 2 poäng om du väljer rätt.
- Uppgifter som består av öppna frågor bedöms med 0–5 poäng per svar, utgående från om svaren är
  - a. **heltäckande,**
  - b. **kommunikativa**
  - c. **förståeliga.**

Poängsättning och allmän beskrivning	Innehållsliga aspekter och läslighet
5 p. Mycket gott svar Till innehållet mycket täckande svar	Svaret motsvarar mycket väl uppgiftsbeskrivningen och beskrivningen av ett gott svar. Svaret är lätt att förstå.
4 p. Gott svar Till innehållet huvudsakligen täckande svar	Svaret motsvarar uppgiftsbeskrivningen och innehåller det väsentliga i beskrivningen av ett gott svar. Svaret är förståeligt.
3 p. Nöjaktigt svar Till innehållet delvis bristfälligt svar	Svaret motsvarar huvudsakligen uppgiftsbeskrivningen och innehåller en del av det som tas upp i beskrivningen av ett gott svar. Svaret är huvudsakligen förståeligt.
2 p. Försvorligt svar Till innehållet bristfälligt svar och/eller svar som innehåller felaktig information.	Svaret motsvarar bara delvis uppgiftsbeskrivningen och innehåller endast enstaka delar i beskrivningen av ett gott svar. Svaret är ställvis svårt att tyda.
1 p. Svagt svar Svårförståeligt och vilseledande svar	Svarets koppling till uppgiftsbeskrivningen är svag och det innehåller nästan ingenting av det som tas upp i beskrivningen av ett gott svar. Det finns fel i innehållet. Svaret kan vara svårt att förstå.
0 p. Underkänt svar Fullständigt felaktigt eller saknat svar	Svaret har ingen koppling till uppgiftsbeskrivningen och det motsvarar inte innehållsmässigt beskrivningen av ett gott svar. Svaret kan vara mycket svårt att förstå.

Del 2: Läskompetens

- Tid: ca 1,5 timme.
- I delen för läskompetens finns öppna frågor som du ska besvara utifrån en text.
- Det är viktigt att formulera sig med egna ord och inte kopiera eller citera.
- Producera självständiga svar.

Del 2: Läskompetens

4. Gamla och nya utmaningar 50 p.

Läs utdraget ur Rutger Bergmans bok *Utopia för realister: Hur medborgarlön, öppna gränser och 15 timmars arbetsvecka kan bli verklighet*. Besvara frågorna på svenska med egna ord och fullständiga meningar. Den rekommenderade längden på svaren är 200–350 tecken, mellanslag och radbyten räknas inte. Provsystemet räknar automatiskt teckenantalet och begränsar inte längden på svaret. En liten överskridning av det rekommenderade teckenantalet leder inte till poängavdrag.

Material

4.A Utdrag ur fackbok: Rutger Bergman, *Utopia för realister: Hur medborgarlön, öppna gränser och 15 timmars arbetsvecka kan bli verklighet*

4.1 Rutger Bergman konstaterar att någonting förändrades från och med ungefär år 1880. Hur karakteriserar han tiden före och efter denna tidpunkt? 10 p.

4.2 Håller du med om den bild av hur människan hade det förr i världen som Rutger Bergman målar upp i sin text? Ta ställning och motivera. 10 p.

4.3 Vad vill Bergman poängtera genom att skriva om fantasilandet Schlaraffenland eller Kokanien? 10 p.

4.4 Hur har ekonomin utvecklats genom tiderna, enligt Bergman? Kommentera både privatpersoners ekonomi och den globala ekonomin. 10 p.

4.5 Håller du med om Bergmans uppfattning om problemen med vårt samhälle idag, eller ser du på saken på ett annat sätt? Ta ställning till Bergmans uppfattning och motivera ditt svar. 10 p.

Hur ska du göra?

TIPS! För att undvika onödiga fel – kontrollera stavningen på de ord du använder som också finns i uppgiftsbeskrivningen eller i materialet.

1. Börja med att **skumläsa** materialet, gärna innan du ens läst uppgifterna.
2. Läs sedan igenom uppgifterna som hör till materialet för att bilda dig en uppfattning om **vad som efterfrågas**.
3. Gå tillbaka till texten. **Gör enkla anteckningar** i ett dokument, på papper eller direkt i materialet. Var hittar du sådant som kan hjälpa dig att svara på de öppna frågorna?
4. Jobba fokuserat med **en uppgift i taget**. Granska varje uppgift noggrant och försäkra dig om att du svarar på det som uppgiften frågar efter. Skriv i tur och ordning in ett första utkast till alla svar i svarsrutorna.
5. **Ta en paus** så att du sedan kan gå tillbaka till dina svar med pigga ögon.
6. **Bearbeta dina svar**. Kontrollera att du har använt **egna ord och fullständiga meningar**. Försäkra dig om att du har **svarat på hela frågan** och att ditt svar är **lätt att förstå**.

Bedömning

Det som bedöms är din förmåga att förstå skriven svenska och din förmåga att kunna ge uttryck för denna förståelse. Varje svar bedöms med 0–10 poäng (med poängnivåerna 0, 2, 4, 6, 8 och 10), utgående från om svaren är

- täckande
- kommunikativa
- lediga
- självständiga
- språkriktiga.

Bedömningsmatris för öppna svaren i läskomenten

Poängsättning och allmän beskrivning	Svarets innehållsliga aspekter	Svarets framställningssätt
10 p. Utmärkt svar Till innehållet mycket täckande svar som förmedlar budskapet utmärkt	Svaret motsvarar utmärkt uppgiftsbeskrivningen och täcker det som tas upp i beskrivningen av ett gott svar. Svaret är självständigt uppbyggt utifrån utgångstexten.	Svaret är i sin helhet mycket redigt och lätt att förstå. Det framskrider logiskt och innehåller med tanke på uppgiften exakta ord och uttryck.
8 p. Gott svar Till innehållet täckande svar som förmedlar budskapet väl	Svaret motsvarar väl uppgiftsbeskrivningen och täcker centrala aspekter som tas upp i beskrivningen av ett gott svar. Svaret är huvudsakligen självständigt.	Svaret är redigt och lätt att förstå. Det är sammanhängande och innehåller med tanke på uppgiften lämpliga ord och uttryck.
6 p. Nöjaktigt svar Till innehållet bristfälligt svar som för det mesta förmedlar budskapet förståeligt	Svaret motsvarar nöjaktigt uppgiftsbeskrivningen och innehåller en del av det som tas upp i beskrivningen av ett gott svar. Svaret är rätt självständigt.	Svaret är rätt redigt men kan i viss mån vara osammanhängande. Det kan finnas brister i de ord och uttryck som används.
4 p. Försvarligt svar Till innehållet mycket bristfälligt svar och/eller svar som innehåller felaktig information, där budskapet förmedlas till en del	Svaret motsvarar bara delvis uppgiftsbeskrivningen och innehåller endast få av de aspekter som tas upp i beskrivningen av ett gott svar. Svaret upprepar mestadels den lästa texten som sådan. Svaret kan ha innehållsliga fel.	Svaret är ställvis svårt att tyda och det kan vara rätt osammanhängande. Det finns klara brister i de ord och uttryck som används.
2 p. Svagt svar Svårförståeligt och vilseledande svar där budskapet förmedlas svagt	Svarets koppling till uppgiftsbeskrivningen är svag och det innehåller nästan ingenting av det som tas upp i beskrivningen av ett gott svar. Svaret upprepar den lästa texten som sådan. Svaret har innehållsliga fel.	Svaret är svårt att förstå. Det är dåligt utformat, oredigt och ostrukturerat. Det kan finnas allvarliga brister i de ord och uttryck som används.
0 p. Underkänt svar Fullständigt felaktigt eller saknat svar där budskapet inte förmedlas	Svaret har ingen koppling till uppgiftsbeskrivningen och innehållsligt motsvarar det inte beskrivningen av ett gott svar.	Svaret kan vara mycket svårt att förstå. Det är verkligen dåligt utformat, oredigt och ostrukturerat.

Del 3: Skrivkompetens

Den skriftliga uttrycksförmågan bedöms – språket är viktigt!

Två olika uppgifter:

- Kort skrivuppgift (ca 1 timme).
- Uppsats (ca 2,5 timme).

Kort skrivuppgift

Del III: Skrivkompetens

5. Kort skrivuppgift: Stressigt i skolan? 30 p.

Läs Emma Ahlroos insändare *Ungdomen mer stressad över skolan än tidigare* som publicerades i *Hufvudstadsbladet* 18.1.2019. Skriv ett svar på insändaren där du kommenterar den: Håller du med om beskrivningen? Har du själv liknande erfarenheter? Vad skulle man kunna göra åt saken? Skriv ett svar på insändaren på cirka 500–800 tecken (exklusive mellanslag och radbyten) där du också presenterar ett konkret förslag på vad man borde göra åt saken. Din text ska vara en sammanhängande text, inte t.ex. en punktuppställning. Provsystemet räknar automatiskt teckenantalet och begränsar inte längden på svaret.

Material

5. A Artikel: Emma Ahlroos, *Ungdomen mer stressad över skolan än tidigare*

Våren 2020

- Poäng: 0–30 p.
- Är (i princip) alltid argumenterande.
- Rubriken ger ämnet.
- Kan vara materialbaserad eller fri.
- Det kommunikativa är viktigt:
  - situation
  - genre
  - syfte
  - språk
- Rekommenderad teckenmängd.
- Kontextualisera på något sätt, hänvisa till materialet.

Hur ska du göra?

Läs instruktionerna noga - hitta det viktiga!

- Vad är det för typ av text som du ska skriva? Nämns någon specifik **genre** i instruktionen, till exempel ett e-postmeddelande, en kommentar, eller ett festtal?
- Sägs det något om **situationen** kring texten? Är mottagaren någon du känner, så att du kan använda ett familjärt och vardagligt språk, eller är situationen mer formell?
- Vilket **syfte** ska din text ha? Blir du till exempel ombedd att argumentera för eller emot något? Är det meningen att du ska komma med något konkret förslag? Ska du sträva efter att beröra, roa eller engagera någon?
- Är uppgiften **materialbaserad** eller inte? Om det finns ett material är det bra att nu gå över till att granska det. Markera gärna direkt i materialet sådant som du reagerar på och sådant som du kan använda i din text. Skriv sedan in även dessa idéer i dina anteckningar.

Exempel på uppgift och svar

5. Kort skrivuppgift: Bilden av Finland 30 p.

En vän till dig som bor utomlands har sett videoklippen *Bra gjort, Finland!* som är gjort för att hylla Finland på självständighetsdagen 2019. Videoklippen presenterar statistik om Finland. Vänner frågar dig om allt det positiva som påstås om Finland verkligen kan stämma.

Skriv ett mejl till din vän där du tar ställning till vännens fråga om videoklippen utifrån dina egna erfarenheter. Presentera din åsikt antingen om hela videoklippen eller om tre faktauppgifter som nämns i klippen. Du får också kritisera innehållet i klippen. Mejlet ska innehålla 500–800 tecken (exklusive mellanslag och radbyten) och vara en enhetlig text, inte t.ex. en punktuppställning. Provsystemet räknar automatiskt teckenantalet och begränsar inte längden på svaret.

Nycklar MO5, kapitel 12,
avsnitt Skrivkompetens

NYCKLAR MO5
(GLP2021)

Hej!

Jag tycker att videoklippen var jättebra och intressant. I videoklippen så skriver de som gjorde klippen också källan där de har fått informationen ifrån. Ur min erfarenhet så kan jag säga att de pålitliga källor och att man kan lita på informationen. Jag håller med i de flesta påståendena såsom "Den lägsta spädbarnsdödligheten i världen" och "Lägsta mödradödligheten i världen" för att det är ganska lätt att forska ut hur många spädbarn och mödrar som har dött med hjälp av dator och informationer som man kan få av alla sjukhus i Finland samt det är inte så bredd forskning. Jag håller också med påståendena angående om hur rent natur och luft vi har för det kan jag ser med mina egna ögon och känna med mina egna sinne.

Påstående som jag är osäker över är stora påstående som krävs bredda forskningar för att kunna säga såsom "världens lyckligaste befolkning". Man kan ju inte gå och fråga varenda finländsk medborgare om de är lycklig eller inte så det information som man kan får är bara en medeltal eller som kommer från en viss grupp. Men klart håller jag med att vi är lyckliga i Finland.

Bedömning: Svaret presenterar ett självständigt perspektiv och argumentationen är konsekvent, även om motiveringarna kunde förtydligas på vissa ställen. Svaret kunde ha avslutats med en hälsningsfras, men skribenten träffar rätt gällande stilen och visar medvetenhet om situation och syfte. Budskapet förmedlas huvudsakligen på ett begripligt sätt, även om det förekommer en del fel.

21/30 poäng

Bedömning av kort skrivuppgift

Det som bedöms i provdelen för skrivkompetens är din **skriftliga uttrycksförmåga**. I den korta skrivuppgiften betonas **medvetenhet om kontext**, det vill säga din förmåga att hitta ett **innehåll** och ett **uttryckssätt** som passar i ett visst **sammanhang** och med ett visst **syfte**. Poängnivåerna: 0, 3, 6, 9, 12, 15, 18, 21, 24, 27 och 30.

Poängsättning och allmän beskrivning	Innehåll och argumentation	Förmedling av budskapet och lämplighet för situationen			
30, 27 poäng Insiktsfullt utförande av uppgiften.	Det som står i uppgiftsbeskrivningen eller i utgångstexten har utvecklats i svaret med hjälp av tankar eller erfarenheter. Argumentationen är övertygande.	Budskapet förmedlas. Textens formalitet samt de ord och uttryck som används lämpar sig för situationen. Stilen och språket har anpassats till den tänkta läsaren eller mottagaren.	12, 9 poäng Bristfälligt utförande av uppgiften.	Texten motsvarar inte helt uppgiftsbeskrivningen. Examinanden för fram sin åsikt, men motiveringarna är knappa eller övertygar inte.	Budskapet förmedlas även om det kan innehålla några svårlästa ställen. Examinanden har i viss mån strävat efter att beakta situationen och den tänkta läsaren eller mottagaren men har bristfälligt beaktat läsaren eller mottagaren i stilen och språket.
24, 21 poäng Självständigt utförande av uppgiften.	I texten presenteras ett självständigt perspektiv på det som står i uppgiftsbeskrivningen eller presenteras i utgångstexten. Argumentationen är konsekvent.	Budskapet förmedlas tydligt. Textens formalitet samt de ord och uttryck som används lämpar sig för situationen. Stilen och språket beaktar den tänkta läsaren eller mottagaren.	6, 3 poäng Utförandet har svag koppling till uppgiftsbeskrivningen.	Texten motsvarar mycket litet uppgiftsbeskrivningen. Det finns stora brister i framförandet av egna åsikter eller motiveringarna till dem.	Budskapet förmedlas otydligt eller svagt. Uttryckssättet lämpar sig dåligt för situationen, det finns problem med valet av formalitet och den tänkta mottagaren eller läsaren har knappt alls beaktats i stilen och språket.
18, 15 poäng Adekvat utförande av uppgiften.	Texten motsvarar uppgiftsbeskrivningen, men ämnet behandlas på sedvanligt sätt. Examinanden för fram sin åsikt och motiverar den.	Budskapet förmedlas huvudsakligen på ett begripligt sätt. Texten följer huvudsakligen texttypens konventioner, även om formaliteten, stilen och språket vacklar.	0 poäng Uppgiften har inte utförts.	Texten har ingen eller bara en mycket svag koppling till uppgiftsbeskrivningen. Examinanden har inte uttryckt sin egen åsikt.	Budskapet förmedlas inte eller uttryckssättet lämpar sig inte för situationen.

Uppsats

6. Uppsats 99 p.

 Besvara en av punkterna 6.1–6.8.

Skriv en uppsats om ett av följande ämnen. Din text ska innehålla cirka 1 800–2 300 tecken exklusive mellanslag och radbyten. Provsystemet räknar teckenantalet automatiskt och begränsar inte längden på svaret. Om du väljer en materialbaserad uppgift, ska du använda materialet enligt anvisningarna. Punkterna 6.1., 6.2., 6.4., 6.5., 6.7. och 6.8. är materialbaserade. De färdiga rubriker som du kan välja är markerade med fet stil.

Skriv ditt svar i det svarsfält som reserverats för den punkt du väljer. Lämna inga anteckningar i de övriga svarsfälten. Om du använder programmet LibreOffice, kom ihåg att ofta spara din text och avslutningsvis överföra texten till rätt svarsfält.

6.1. Uppsats 99 p.

Pennor och böcker är våra mäktigaste vapen när det gäller att förändra världen, har Malala Yousafzai sagt. Hon är aktivisten som kämpat för flickors rätt till utbildning i Pakistan och den yngsta personen någonsin som tilldelats Nobels fredspris. Läs utdraget ur hennes bok *Jag är Malala* och fundera på vilket sätt utbildning kan förändra världen.

Material

6.1. A Utdrag ur självbiografi: Malala Yousafzai, utdrag ur *Jag är Malala*

Våren 2020

- Poäng: 0-99 p.
- 5–10 olika uppgifter, välj en.
- Diskuterande eller ställningstagande.
- Några är materialbaserade, några är fria.
- Bedömning
  - **tankar, åsikter, erfarenheter, känslor**
  - korrekt svenska
  - struktur och styckeindelning
  - intressant och övertygande innehåll.
- Teckenmängd: 1 800–2 300.

Hur ska du göra?

1. Läs igenom uppgifterna och bekanta dig med materialen. **Välj sedan den uppgift som engagerar dig** mest.
2. **Granska uppgiftsbeskrivningen** noggrant för att försäkra dig om att du verkligen har förstått vad uppgiften går ut på. Om det är en uppgift med material – står det något om hur du ska **använda materialet**? Har uppgiften en given **rubrik** som du ska hålla dig till, eller ska du formulera en egen rubrik?
3. Anteckna och **planera textens innehåll** från början till slut på papper eller i ett dokument.
4. **Skriv** din text.
5. Läs igenom och **bearbeta** din text innan du lämnar in den. Granska **språk, innehåll och struktur**.

Din text ska inledas med en **rubrik** och bestå av **inledning, avhandling** och **avslutning**.

Bedömning av uppsats

- För lång eller för kort text: poängavdrag.
- Om rubriken saknas: - 5p

Poäng och allmän beskrivning	Kommunikativ förmåga	Uppgiftsbeskrivning och materialanvändning	Textens innehåll och struktur	Språklig bredd och exakthet
99, 97, 95, 93, 90 poäng Mycket bra	Budskapet förmedlas mycket klart, flytande, idiomatisk och nyanserat. Texten är lättläst och personlig.	Texten motsvarar till alla delar berömligt uppgiftsbeskrivningen. Examinanden utvecklar aktivt tankarna i textunderlaget och har förstått den väsentliga innebörden i det.	Texten behandlar ämnet mångsidigt, personligt och följdriktigt. Texten bildar en enhetlig och sammanhängande helhet.	Språket är rikt och mångsidigt, ordförrådet är brett. Examinanden behärskar grammatiken och avancerade satsstrukturer utmärkt. Bara några skrivfel eller andra misstag.
87, 85, 83, 80 poäng Bra	Budskapet förmedlas klart, flytande och mödolöst. Texten är lättläst.	Texten motsvarar uppgiftsbeskrivningen väl. Examinanden förstår textunderlagets syfte och innehåll väl, och läktagelserna och konklusionerna är träffande.	Texten behandlar ämnet rätt mångsidigt. Texten har en klar struktur. Det olika elementen knyts till varandra.	Språket är väl lämpat för situationen, ordförrådet är rätt brett. Rätt varierande strukturer. Examinanden behärskar grammatiken och rättsstavningen väl. Endast enstaka fel.
77, 75, 73, 70 poäng Rätt bra	Budskapet förmedlas rätt klart. Texten är förhållandevis lättläst.	Texten följer huvudsakligen uppgiftsbeskrivningen. Textunderlaget har huvudsakligen avvänts i enlighet med uppgiftsbeskrivningen.	De innehållsliga elementen är tillräckliga, men ämnet behandlas ordinar och rätt begränsat. Dispositionen fungerar, trots att elementen i texten inte alltid knyts till varandra.	Ordförrådet är ordinar, men huvudsakligen väl lämpat för situationen. Examinanden behärskar grundstrukturerna, men det finns en del fel.

67, 65, 63, 60 poäng Nöjaktigt	Budskapet förmedlas nöjaktigt. Texten är ställvis svar att förstå.	Texten motsvarar inte till alla delar uppgiftsbeskrivningen. Textens perspektiv kan delvis vara skevt. Textunderlaget har utnyttjats, men examinanden har inte helt förstått det, eller har refererat det eller använt det mycket ensidigt.	Innehållet är begränsat, eller också är relationerna mellan huvudsak och bisak skeva. Det finns problem i dispositionen. Kopplingen mellan elementen i texten brister ställvis.	Ordförrådet är ensidigt. En del återkommande fel i grundstrukturerna.
57, 55, 53, 50 poäng Försvårigt	Budskapet förmedlas otydligt. Texten är förhållandevis svar att läsa. Betydelsen förmedlas inte på alla ställen.	Examinanden har svårt att följa uppgiftsbeskrivningen: hen kan ha tolkat den delvis fel, läst bli att utnyttja textunderlaget eller till stora delar missförstått det.	De innehållsliga elementen är knapphändiga. Strukturen är splittrad. Kopplingarna mellan olika element framgår svagt.	Ordförrådet är snävt. Många systematiska fel.
47, 45, 43, 40 poäng Svagt	Budskapet förmedlas svagt. Texten är svåräst. Betydelsen förblir oklar på många ställen.	Texten motsvarar uppgiftsbeskrivningen svagt. Examinanden har inte utnyttjat textunderlaget eller har helt missförstått det.	De innehållsliga elementen är mycket knapphändiga. Textligheten är splittrad.	Ordförrådet är mycket snävt eller felaktigt. Svag språkbehärskning. Många fel av olika slag.

35, 30, 25, 20 poäng Mycket svagt	Skribenten förmår knappt alls förmedla budskapet. Texten är mycket svar att läsa.	Texten har knappt någon koppling till uppgiftsbeskrivningen. Det består bara av lösruckta satsar eller ett enskilt stycke.	De innehållsliga elementen är närmast obefintliga. Texten har ingen struktur och kopplingarna mellan olika element framgår inte.	Mycket svag språkbehärskning. Ordförrådet är rudimentärt.
15, 10, 5, 0 poäng	Skribenten kan inte förmedla budskapet.	Uppgiftsbeskrivningen har inte följts eller uppgiften har inte utförts. Examinanden har inte förstått textunderlaget, eller har kopierat det som sitt svar.	Texten har nästan inget innehåll och ingen struktur.	Uttrycksförrådet är rudimentärt. Språket är nästan genomgående bristfälligt.